

“KIÊN TRÌ - QUYẾT TÂM - ĐỒNG THUẬN - TOÀN DIỆN - ĐỘT PHÁ” - YÊU CẦU ĐẶT RA TRONG PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, LÃNG PHÍ, TIÊU CỰC HIỆN NAY

TS TRẦN VĂN PHƯƠNG,

ThS ĐỖ THỊ NGỌC ANH

Học viện Chính trị khu vực III

Ngày nhận bài: 14/1/2026; Ngày phản biện: 15/1/2026; Ngày duyệt đăng: 16/3/2026.

● **Tóm tắt:** Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng là dấu mốc quan trọng trong việc tổng kết thực tiễn và định hình tư duy lý luận cho giai đoạn phát triển mới. Trên cơ sở tổng kết 20 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa X) và 5 năm triển khai Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, phương châm “Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá” được xác lập như khung chỉ đạo chiến lược của công tác xây dựng Đảng cầm quyền trong bối cảnh tăng cường kiểm soát quyền lực và hoàn thiện thể chế. Trọng tâm của giai đoạn tới là chuyển mạnh từ xử lý sang phòng ngừa, từ ứng phó sang quản trị chủ động, gắn liền chính công vụ với kỷ luật tổ chức và phòng, chống lãng phí nhằm bảo đảm hiệu lực, hiệu quả và tính bền vững của cuộc đấu tranh.

● **Từ khóa:** Phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; Xây dựng Đảng cầm quyền; Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá; Văn hóa liêm chính; Đảng Cộng sản Việt Nam.

Hội nghị toàn quốc ngày 11/12/2025 do Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực tổ chức có ý nghĩa đặc biệt, vừa tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong nhiệm kỳ Đại hội XIII, vừa nhìn lại 20 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3

(khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí.

Trong phát biểu kết luận Hội nghị, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định: “... công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực không chững lại, mà còn có bước tiến mạnh, đột phá

lớn, đạt nhiều kết quả rất quan trọng, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị ngày càng trong sạch, vững mạnh, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, củng cố niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa” (TTXVN, 2025).

Đáng chú ý, trên cơ sở tổng kết thực tiễn, đúc kết các bài học kinh nghiệm, Tổng Bí thư Tô Lâm đã khái quát thành 10 chữ: “*Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá*” (TTXVN, 2025). Đây không chỉ là một khẩu hiệu, mà là sự tổng kết khái quát mang tầm lý luận làm cơ sở định hướng công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong thời gian tới.

Hiện nay, nước ta đang thực hiện cuộc cách mạng về tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế; thực hiện các đột phá về thể chế và hạ tầng cơ sở; cơ chế, chính sách được “cởi trói” ngày càng thông thoáng hơn; nhiều công trình, dự án được đầu tư mạnh mẽ, tạo nền tảng quan trọng cho phát triển đất nước nhưng cũng tiềm ẩn nguy cơ phát sinh tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Đặc biệt, Đại hội XIV của Đảng với khát vọng đưa đất nước “vươn mình”, phấn đấu thực hiện thắng lợi mục tiêu phát triển đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 tiếp tục khẳng định yêu cầu tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện. Trong tổng thể đó, phương châm 10 chữ được Tổng Bí thư Tô Lâm đúc kết trở thành kim chỉ nam định hướng nhận thức và hành động của các cấp, các ngành, cơ quan, tổ chức và mọi cá nhân trong hệ thống chính trị và toàn xã hội đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực.

1. “Kiên trì” giữ vững lập trường chính trị, bền bỉ hoàn thiện thể chế để “không thể” và xử lý nghiêm để “không dám”

Kiên trì giữ vững lập trường chính trị trong công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí,

tiêu cực là nguyên lý vận hành mang tính chiến lược của quá trình kiểm soát quyền lực trong điều kiện Đảng cầm quyền, phản ánh tư duy toàn diện, hệ thống về kiểm soát quyền lực công. Quan điểm này được nhấn mạnh trong các chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm, khẳng định đây là nhiệm vụ chiến lược, thường xuyên, liên tục và lâu dài; không làm theo kiểu phong trào và không có vùng cấm trong xử lý vi phạm (Thành Chung, 2026).

Trong nội hàm yêu cầu “kiên trì”, có thể nhận diện một chuỗi logic liên hoàn: Kiên trì sự lãnh đạo của Đảng; kiên trì thực hiện chủ trương, đường lối nhất quán; kiên trì hoàn thiện thể chế để “*không thể*” tham nhũng; kiên trì xử lý nghiêm minh để “*không dám*” tham nhũng; và kiên trì giáo dục liêm chính, từng bước nâng cao đời sống xã hội để “*không muốn*” và “*không cần*” tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Chuỗi logic này phản ánh sự kết hợp chặt chẽ giữa phòng ngừa mang tính cấu trúc và xử lý vi phạm cụ thể, được đặt trên nền tảng kỷ luật - pháp luật và chuẩn mực đạo đức công vụ.

Kiên trì sự lãnh đạo của Đảng là điều kiện nền tảng của mọi tầng logic tiếp theo. Việc duy trì Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực hoạt động thường xuyên, liên tục qua nhiều nhiệm kỳ cho thấy định hướng kiểm soát quyền lực được đặt trong trục chiến lược dài hạn, không bị dao động bởi các biến động nhất thời. Điều này tạo cơ sở chính trị để các chủ trương của Đảng về phòng, chống tham nhũng được thể chế hóa trong pháp luật, chính sách quốc gia.

Ở bình diện thể chế, việc kiên trì hoàn thiện pháp luật để kiểm soát rủi ro quyền lực là điều kiện nền tảng nhằm hiện thực hóa yêu cầu “*không thể*” tham nhũng. Nhìn lại 20 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa X), có thể thấy, Đảng và Nhà nước ta đã không ngừng đẩy mạnh hoàn thiện thể chế

theo hướng “bịt kín” các “kẽ hở” để “không thể” và “không dám” tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Trên cơ sở tổng kết việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa X), Đảng đã ban hành các kết luận quan trọng để lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng trong giai đoạn mới. Đặc biệt, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ban hành 5 quy định về kiểm soát quyền lực, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong những lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng, tiêu cực như: Công tác cán bộ; công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật; hoạt động thanh tra, kiểm toán; hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; công tác xây dựng pháp luật; quản lý, sử dụng tài chính, tài sản công. Đồng thời, Nhà nước đã sửa đổi, bổ sung Luật Phòng, chống tham nhũng; Luật Tiết kiệm, chống lãng phí, qua đó từng bước hoàn thiện khung pháp lý nhằm kiểm soát quyền lực và phòng ngừa tham nhũng.

Kiên trì giáo dục liêm chính và từng bước nâng cao đời sống xã hội là giải pháp căn cơ giúp củng cố niềm tin của Nhân dân, tạo môi trường minh bạch để thực hiện hiệu quả phương châm “4 không”, thu hẹp động cơ cá nhân dẫn tới hành vi sai phạm. Khi chuẩn mực đạo đức công vụ được củng cố và quản trị công minh hơn thì động lực cho tham nhũng, lãng phí, tiêu cực sẽ suy giảm. Việc kiên trì giữ vững lập trường chính trị, đặc biệt là sự lãnh đạo của Đảng là nguyên tắc then chốt bảo đảm công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực diễn ra liên tục, không gián đoạn, đồng thời tạo điều kiện để kết hợp đồng bộ các biện pháp phòng ngừa và xử lý vi phạm nhằm kiểm soát quyền lực một cách chặt chẽ và bền vững.

2. “Quyết tâm” chuyển hóa ý chí chính trị thành hành động thực tiễn, giữ nghiêm kỷ cương nhưng không cản trở sự phát triển

Nếu “kiên trì” bảo đảm tính liên tục của

chiến lược kiểm soát quyền lực, thì “quyết tâm” phản ánh năng lực biến ý chí chính trị thành hành động cụ thể, có tổ chức, có kỷ luật và có kết quả đo lường được. Trong điều kiện Đảng cầm quyền, “quyết tâm” không dừng lại ở cam kết chính trị mà được thể chế hóa thành trách nhiệm của các tổ chức đảng, cơ quan nhà nước và người đứng đầu, đồng thời được kiểm chứng bằng hiệu quả quản trị và tác động thực tế đối với việc giữ vững kỷ cương, kỷ luật của hệ thống.

Trước hết, “quyết tâm” được thể hiện ở sự nhất quán trong chỉ đạo từ cấp cao nhất, gắn với nguyên tắc “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai” trong xử lý vi phạm (Nguyễn Phú Trọng, 2019, 175). Đây là nền tảng định hướng chính trị bảo đảm mọi hành vi tham nhũng, lãng phí, tiêu cực đều được xem xét, xử lý nghiêm minh, qua đó củng cố niềm tin xã hội vào tính nghiêm túc trong công tác kỷ luật của Đảng và sự thượng tôn pháp luật của Nhà nước. Thực tiễn cho thấy, quyết tâm chính trị đã được hiện thực hóa bằng những kết quả cụ thể, có sức răn đe và giáo dục rõ rệt. Chỉ riêng năm 2025, các cơ quan chức năng đã điều tra, xử lý 1.363 vụ án tham nhũng với 3.187 bị can (Thái Sơn, 2025). Trong nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng, công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực đã thi hành kỷ luật 174 cán bộ diện Trung ương quản lý (có cả một số đồng chí nguyên lãnh đạo chủ chốt của Đảng, Nhà nước), trong đó xử lý hình sự 66 cán bộ, kể cả đương chức và nghỉ hưu (Tô Lâm, 2025).

Song song với phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm, hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng và tội phạm kinh tế cũng có chuyển biến rõ rệt. Năm 2025, các cơ quan thi hành án đã thu hồi xong hơn 27.416 tỷ đồng, tăng thêm 5.239 tỷ đồng so với năm 2024. Riêng trong lĩnh vực tín dụng - ngân hàng, 6.484 vụ việc đã được thi hành dứt điểm, với

tổng số tiền thu hồi đạt 36.904 tỷ đồng, tăng 20,82% so với năm trước (Kim Anh, 2025). Tại Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực nhiệm kỳ Đại hội XIII, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định: “Công tác phát hiện, xử lý là điểm sáng [...] nhiều vụ án đã thu hồi 100% tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt” (Tô Lâm, 2025). Những kết quả này cho thấy, công tác xử lý tham nhũng không chỉ dừng lại ở việc áp dụng chế tài hình sự đối với cá nhân vi phạm, mà còn chú trọng khắc phục hậu quả kinh tế, thu hẹp khả năng hưởng lợi bất chính.

Tổng thể các số liệu trên phản ánh tính nhất quán trong việc kết hợp giữa hoàn thiện thể chế với thực thi pháp luật nghiêm minh, qua đó từng bước thu hẹp không gian trục lợi và củng cố hiệu lực kiểm soát quyền lực trong quản trị quốc gia. Việc kiên trì xử lý nghiêm minh thể hiện ở nguyên tắc “*không có vùng cấm, không có ngoại lệ*”. Điều này tạo hiệu ứng răn đe, đồng thời củng cố niềm tin xã hội vào năng lực tự chỉnh đốn của hệ thống chính trị.

Ở phương diện tổ chức thực hiện, “quyết tâm” được cụ thể hóa thông qua yêu cầu gắn trách nhiệm của người đứng đầu với kết quả phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong phạm vi quản lý, qua đó khắc phục tình trạng né tránh, đùn đẩy trách nhiệm. Kết quả phòng, chống tham nhũng trở thành tiêu chí quan trọng trong đánh giá năng lực lãnh đạo và mức độ hoàn thành nhiệm vụ của tổ chức đảng cũng như đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý. Cùng với việc siết chặt kỷ luật, chủ trương bảo vệ cán bộ “dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm” vì lợi ích chung tiếp tục được nhấn mạnh nhằm xóa bỏ tâm lý “sợ sai”, “sợ trách nhiệm”, bảo đảm quyết tâm chống tiêu cực không triệt tiêu động lực đổi mới.

“Quyết tâm” còn được thể hiện ở việc lựa chọn đúng trọng tâm xử lý. Trung ương yêu

cầu tập trung tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, sớm đưa vào khai thác, sử dụng trong năm 2025 một loạt dự án tồn đọng, kéo dài, tiềm ẩn nguy cơ thất thoát, lãng phí, như: Các dự án điện năng lượng tái tạo; dự án chống ngập Thành phố Hồ Chí Minh; dự án đầu tư xây dựng cơ sở 2 Bệnh viện Việt Đức và Bệnh viện Bạch Mai; dự án đầu tư xây dựng Bệnh viện Ung bướu thành phố Cần Thơ; dự án Thủy điện Hồi Xuân, tỉnh Thanh Hóa; tiêu dự án 2 (Lim - Phả Lại), thuộc dự án tuyến đường sắt Yên Viên - Phả Lại - Hạ Long - Cái Lân; dự án Tòa nhà trụ sở chính Ngân hàng Công Thương - Vietinbank Tower, cùng nhiều dự án hạ tầng khác... (Trường Phong, 2025). Việc xử lý dứt điểm các dự án này cho thấy cách tiếp cận kết hợp chặt chẽ giữa phòng, chống lãng phí với khơi thông nguồn lực phát triển, biến các “điểm nghẽn” kéo dài thành động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội.

Trong bối cảnh mở rộng phân cấp, phân quyền và triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp, “quyết tâm” còn gắn với yêu cầu tăng cường kiểm soát quyền lực ở địa phương, nhất là ở cấp xã; quản lý chặt chẽ trụ sở làm việc và tài sản công sau sắp xếp tổ chức bộ máy; đồng thời, xử lý dứt điểm các vụ án nghiêm trọng, phức tạp, kéo dài, như: Các vụ việc tại Tập đoàn Thuận An, Tổng Công ty Xi măng Việt Nam, các dự án liên quan đến Bệnh viện Bạch Mai, Bệnh viện Việt Đức và Sân bay Nha Trang (Trường Phong, 2025). Cùng với đó, các kết luận thanh tra, kiểm tra, kiểm toán chưa được thực hiện phải được rà soát, xác định rõ trách nhiệm và thời hạn hoàn thành cụ thể, bảo đảm không có vụ việc nào bị “chìm xuống”.

Như vậy, “quyết tâm” không chỉ là sự biểu đạt ý chí đơn thuần mà được cụ thể hóa thành cơ chế hành động thực tiễn, bảo đảm giữ nghiêm kỷ cương, kỷ luật, đồng thời trực

tiếp phục vụ mục tiêu phát triển bền vững của đất nước.

3. “Đồng thuận” trong xây dựng “thế trận lòng dân” và cơ chế phối hợp để khắc phục tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”

Trong phương châm “*Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá*”, “đồng thuận” giữ vai trò đặc biệt quan trọng, bảo đảm cho công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực được triển khai quyết liệt, toàn diện từ Trung ương đến địa phương, cơ sở. “Đồng thuận” không chỉ là sự thống nhất ý chí trong nội bộ Đảng, mà còn là sự đồng sức, đồng lòng của cả hệ thống chính trị và sự ủng hộ của Nhân dân, tạo nên “thế trận lòng dân” vững chắc - nền tảng chính trị - xã hội của Đảng cầm quyền.

Trước hết, “đồng thuận” được thể hiện ở sự thống nhất cao về nhận thức và hành động trong toàn Đảng, từ Trung ương đến địa phương và cơ sở. Công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực phải được xác định là chủ trương xuyên suốt, lâu dài, không phải là một chiến dịch ngắn hạn, không phụ thuộc vào nhiệm kỳ hay ý chí của cá nhân lãnh đạo. Khi nhận thức được thống nhất, việc triển khai ở các cấp, các ngành mới có thể tránh được tình trạng hình thức, đối phó hoặc Trung ương chỉ đạo quyết liệt và thực hiện nghiêm túc nhưng địa phương, cơ sở thực hiện thiếu chủ động, quyết liệt. Chính sự thống nhất đó là điều kiện quan trọng để khắc phục tình trạng “*trên nóng, dưới lạnh*” trong công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực (Hà Hữu Đức, 2019).

Thứ hai, “đồng thuận” phải được cụ thể hóa bằng cơ chế phối hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa các cơ quan trong hệ thống chính trị. Thực tiễn cho thấy, nếu thiếu sự hiệp đồng đồng bộ giữa các cơ quan kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án, công tác phòng, chống tham nhũng dễ rơi vào tình

trạng chông chéo, đứt gãy hoặc né tránh trách nhiệm. Việc kiện toàn và nâng cao hiệu quả hoạt động của các ban chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực ở Trung ương và địa phương, bảo đảm nguyên tắc “*trên dưới đồng lòng*”, “*đọc ngang thông suốt*” là giải pháp quan trọng nhằm tăng cường phối hợp, thống nhất hành động và nâng cao hiệu lực tổ chức thực hiện (Bắc Văn, 2023).

Thứ ba, sự đồng thuận xã hội và sự tham gia giám sát của Nhân dân là thước đo quan trọng nhất phản ánh hiệu quả thực chất của công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Sự đồng tình, ủng hộ và tham gia tích cực của Nhân dân không chỉ tạo áp lực tích cực đối với bộ máy công quyền, mà còn góp phần phát hiện sớm, ngăn chặn từ xa các hành vi tiêu cực. Vì vậy, việc xây dựng “thế trận lòng dân” đòi hỏi phải thực hiện nghiêm cơ chế công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức và cán bộ, công chức; đồng thời, cần phát huy tốt vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội, báo chí và Nhân dân trong giám sát, phản biện xã hội, tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực.

Như vậy, “đồng thuận” không phải là yếu tố bổ trợ mà là điều kiện bảo đảm tính bền vững của công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Khi “đồng thuận” được xây dựng vững chắc trong Đảng, trong hệ thống chính trị và trong xã hội thì công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực mới thực sự đi vào chiều sâu, khắc phục hiệu quả tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”, qua đó củng cố niềm tin của Nhân dân và tăng cường sức mạnh cho Đảng trong việc kiên trì, quyết tâm đẩy lùi “giặc nội xâm”.

4. “Toàn diện” kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, mở rộng phạm vi phòng, chống tham nhũng sang lãng phí và tiêu cực

Yêu cầu “toàn diện” được Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh theo nghĩa kép: Toàn diện về biện pháp và toàn diện về phạm vi, đối tượng của công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Đây là cách tiếp cận mang tính hệ thống nhằm khắc phục tư duy phiến diện, xử lý cục bộ từng vụ việc, đồng thời bảo đảm sự thống nhất giữa phòng ngừa và xử lý trong kiểm soát quyền lực.

Về *biện pháp*, tính toàn diện trước hết thể hiện ở sự kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, trong đó “xây” là cơ bản, lâu dài, mang tính phòng ngừa; “chống” là quan trọng, có tính răn đe và tạo đột phá. Phòng ngừa phải được đặt ở vị trí trung tâm, gắn với việc hoàn thiện thể chế, tăng cường công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình và nâng cao đạo đức công vụ; đồng thời, phát hiện và xử lý nghiêm minh các hành vi vi phạm là điều kiện cần thiết để củng cố kỷ luật, kỷ cương và bảo đảm tính nghiêm túc của phòng ngừa.

Về *phạm vi và đối tượng*, yêu cầu toàn diện đòi hỏi phải mở rộng và gắn kết chặt chẽ giữa phòng, chống tham nhũng với phòng, chống lãng phí và tiêu cực; triển khai đồng bộ từ Trung ương đến địa phương, cơ sở; trong cả khu vực nhà nước và ngoài nhà nước; cả trong nước và ngoài nước. Điểm mới đáng chú ý là việc nhấn mạnh phòng, chống lãng phí như một cấu phần không tách rời của công tác phòng, chống tham nhũng, bởi lãng phí không chỉ làm thất thoát nguồn lực phát triển mà còn tạo “môi trường” thuận lợi cho tham nhũng nảy sinh và phát triển. Vì vậy, việc siết chặt phòng ngừa lãng phí, quán triệt tư duy “hạch toán kinh tế” trong sử dụng nguồn lực công, xử lý dứt điểm các dự án chậm tiến độ, tồn đọng kéo dài, nhà, đất dôi dư sau sắp xếp tổ chức bộ máy... được xác định là những nhiệm vụ trọng tâm trong thời gian tới (Tô Lâm, 2025).

Cách tiếp cận toàn diện chỉ phát huy hiệu quả khi được cụ thể hóa thành các cơ chế vận hành rõ ràng, có trách nhiệm và có khả năng kiểm soát. Điều này đòi hỏi phải chuẩn hóa và kiểm soát chặt chẽ toàn bộ chu trình quản lý, từ khâu xây dựng chủ trương, thẩm định, phê duyệt đến tổ chức thực hiện, nghiệm thu và đánh giá hiệu quả. Công tác kiểm tra, giám sát cần được triển khai ngay từ khi ban hành chủ trương, chính sách, không chờ đến khi phát sinh sai phạm mới kiểm tra, xử lý, qua đó chuyển mạnh sang chủ động phòng ngừa.

Cùng với đó, phải đề cao vai trò của công tác tự kiểm tra, tự giám sát ở cơ sở, coi đây là “tuyến phòng thủ đầu tiên” trong kiểm soát quyền lực. Trách nhiệm của người đứng đầu cần được xác định rõ và thực hiện nghiêm, gắn chặt với kết quả phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong phạm vi được phân công quản lý. Nguyên tắc “*nơi nào không tự phát hiện vi phạm thì người đứng đầu phải chịu trách nhiệm*” không chỉ mang ý nghĩa răn đe, mà còn nhằm nâng cao tính chủ động, kỷ luật và hiệu lực quản lý trong toàn bộ hệ thống chính trị.

5. “Đột phá” theo ba trục nhằm tạo chuyển biến về chất trong xây dựng thể chế và quản trị liên chính

Trong phương châm “*Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá*”, “đột phá” thể hiện yêu cầu xác định đúng trọng tâm, trọng điểm tạo sự thay đổi về chất trong công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Trên cơ sở tổng kết thực tiễn nhiệm kỳ Đại hội XIII, Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ rõ yêu cầu thực hiện ba trục đột phá nhằm nâng cao chất lượng quản trị liên chính, đáp ứng yêu cầu xây dựng Đảng cầm quyền trong giai đoạn mới.

Thứ nhất, đột phá về thể chế, tập trung hoàn thiện cơ chế pháp luật kiểm soát quyền lực.

Đột phá về thể chế nhằm khắc phục triệt để những sơ hở, bất cập trong các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước; đồng thời, chấm dứt tư duy đổ lỗi cho cơ chế khi xảy ra vi phạm. Yêu cầu đặt ra là phải thiết kế và hoàn thiện thể chế theo hướng thông thoáng để vừa tạo điều kiện cho phát triển, vừa tăng cường kiểm soát chặt chẽ bên trong, nhất là đối với những lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Việc xây dựng các bộ chỉ số đánh giá hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực được coi là một nội dung quan trọng của đột phá thể chế, góp phần nâng cao tính minh bạch, trách nhiệm giải trình và khả năng giám sát của các cơ quan, tổ chức và xã hội.

Thứ hai, đột phá về công tác cán bộ, tập trung siết chặt kỷ luật, kỷ cương và phòng ngừa lợi ích nhóm. Đột phá về công tác cán bộ cần tập trung vào việc tăng cường kỷ luật, kỷ cương, nâng cao hiệu quả giám sát và quản lý cán bộ; kiên quyết loại bỏ khỏi bộ máy những cán bộ tham nhũng, tiêu cực, suy thoái, né tránh trách nhiệm. Yêu cầu đột phá này nhấn mạnh trách nhiệm nêu gương của đội ngũ cán bộ, đảng viên, đặc biệt là người đứng đầu trong việc chấp hành nghiêm các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước. Những đổi mới trong công tác bố trí, sử dụng cán bộ nhằm phòng ngừa tình trạng cục bộ địa phương, như bố trí một số chức danh chủ chốt không là người địa phương, được xem là kinh nghiệm thực tiễn quan trọng cần tiếp tục tổng kết và hoàn thiện.

Thứ ba, đột phá về khoa học, công nghệ và chuyển đổi số, hướng tới xây dựng nền tảng minh bạch cho thể chế liên chính. Đột phá trong lĩnh vực khoa học, công nghệ và chuyển đổi số nhằm tạo ra những chuyên biến căn bản về công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hoạt động của

các cơ quan, tổ chức và đội ngũ cán bộ, công chức. Việc mở rộng dịch vụ công trực tuyến, công khai quy trình - thời hạn - chi phí giải quyết thủ tục hành chính, đẩy mạnh thanh toán không dùng tiền mặt, kiểm soát tài sản, thu nhập bằng công nghệ... không chỉ là giải pháp kỹ thuật, mà còn là một cấu phần quan trọng của thể chế liên chính. Dưới góc độ xây dựng Đảng, chuyển đổi số góp phần thay đổi phương thức kiểm soát quyền lực, làm giảm không gian tùy tiện, nhũng nhiễu và nâng cao hiệu quả lãnh đạo, quản lý trong bối cảnh mới.

6. Một số yêu cầu trọng tâm đối với công tác xây dựng Đảng trong giai đoạn hiện nay

Từ phương châm “*Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá*” và các định hướng “*3 yêu cầu - 5 trọng tâm - 3 đột phá*” (Tô Lâm, 2025) đã được xác lập, có thể khái quát một số yêu cầu trọng tâm đối với công tác xây dựng Đảng trong giai đoạn hiện nay như sau:

Một là, bền vững hóa công tác phòng ngừa, chuyển mạnh từ xử lý sang phòng ngừa là chính.

Công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực cần được đặt trọng tâm vào phòng ngừa từ sớm, từ xa, từ cơ sở, coi đây là giải pháp cơ bản, lâu dài. Điều này đòi hỏi phải không ngừng nâng cao chất lượng tự kiểm tra, tự giám sát trong các tổ chức đảng, nhất là ở chi bộ; đồng thời, tăng cường năng lực dự báo, cảnh báo sớm các nguy cơ vi phạm, không để những sai phạm nhỏ, đơn lẻ tích tụ, kéo dài và phát triển thành sai phạm lớn, phức tạp.

Hai là, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền gắn với kiểm soát chặt chẽ quyền lực.

Trong điều kiện Đảng chủ trương đẩy mạnh phân cấp, phân quyền nhằm phát huy tính chủ động, sáng tạo của địa phương, cơ sở và cấp dưới, yêu cầu kiểm soát quyền lực

ngày càng trở nên cấp thiết. Nguyên tắc quyền hạn phải đi đôi với trách nhiệm được đặt ra như một yêu cầu xuyên suốt, quyền hạn càng lớn thì trách nhiệm càng cao và càng phải được kiểm soát chặt chẽ bằng các cơ chế kiểm soát hiệu quả. Theo đó, việc kiểm soát quyền lực cần được thực hiện một cách đồng bộ, kết hợp giữa kiểm soát nội bộ trong từng cơ quan, tổ chức; kiểm soát lẫn nhau giữa các cơ quan, tổ chức; và kiểm soát từ bên ngoài thông qua giám sát của Mặt trận Tổ quốc, Nhân dân và các cơ quan báo chí...

Ba là, coi chống lãng phí là yêu cầu nội tại của phát triển và quản trị nguồn lực quốc gia.

Công tác chống lãng phí cần được đặt ngang hàng với phòng, chống tham nhũng, trở thành yêu cầu xuyên suốt của quản trị quốc gia và quản trị phát triển. Trong thời gian tới, cần tập trung xử lý dứt điểm các dự án chậm tiến độ, tồn đọng kéo dài; tăng cường quản lý, sử dụng hiệu quả tài sản công, nhà đất dôi dư sau sắp xếp tổ chức bộ máy... Điều này không chỉ góp phần phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực mà còn có ý nghĩa khơi thông, huy động và sử dụng hiệu quả các nguồn lực cho phát triển.

Bốn là, xây dựng và lan tỏa văn hóa liêm chính trong Đảng và xã hội.

Việc xây dựng văn hóa liêm chính phải trở thành nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài, gắn chặt với công tác giáo dục chính trị, tư tưởng và rèn luyện đạo đức công vụ của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Cùng với việc lan tỏa các chuẩn mực liêm chính trong hoạt động công vụ và đời sống xã hội, cần gắn yêu cầu liêm chính với quá trình cải cách chính sách tiền lương, chính sách nhà ở và các điều kiện bảo đảm đời sống, tạo nền tảng để cán bộ, đảng viên “không cần” tham nhũng, tiêu cực.

Năm là, tiếp tục hoàn thiện thể chế, pháp

luật và tổng kết ban hành nghị quyết mới đáp ứng yêu cầu phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong bối cảnh mới.

Tại Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định: “Thể chế, pháp luật trên một số lĩnh vực vẫn còn sơ hở, bất cập” (TTXVN, 2025). Nhận định này cho thấy, yêu cầu cấp thiết phải tiếp tục rà soát, hoàn thiện hệ thống thể chế, pháp luật nhằm khắc phục những “khoảng trống” và “điểm nghẽn” trong kiểm soát quyền lực. Trong bối cảnh Đảng và Nhà nước đang triển khai cuộc cách mạng về sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị và đơn vị hành chính, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền; ban hành nhiều nghị quyết mới về các lĩnh vực quan trọng như: Đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, đối ngoại và hội nhập quốc tế, phát triển kinh tế tư nhân, phát triển kinh tế nhà nước, phát triển văn hóa..., và cùng với việc Đại hội XIV xác định nhiều chủ trương lớn nhằm đưa đất nước vươn mình, yêu cầu đặt ra là phải kịp thời thể chế hóa đầy đủ, đồng bộ các quan điểm, chủ trương của Đảng về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực thành các quy định pháp luật. Bên cạnh đó, Trung ương cần tiến hành tổng kết toàn diện việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa X), trên cơ sở đó nghiên cứu, ban hành nghị quyết mới phù hợp với bối cảnh tình hình và yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra trong giai đoạn tới.

Tóm lại, phương châm “Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá” do Tổng Bí thư Tô Lâm khái quát tại Hội nghị toàn quốc ngày 11/12/2025 là sự kết tinh giữa tổng kết thực tiễn sâu sắc của nhiệm kỳ Đại hội XIII và định hướng chiến

lược cho nhiệm kỳ Đại hội XIV của Đảng. Dưới góc độ xây dựng Đảng cầm quyền, giá trị cốt lõi của phương châm 10 chữ không chỉ nằm ở tính khái quát mà quan trọng hơn là khả năng chuyển hóa thành một khuôn khổ định hướng hành động cụ thể: Kiên trì lập trường và hoàn thiện thể chế; quyết tâm trong lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện; đồng thuận trong toàn hệ thống chính trị và xã hội; toàn diện về biện pháp và phạm vi; đột phá về thể chế, công

tác cán bộ và chuyển đổi số.

Việc quán triệt và thực hiện nhất quán phương châm này sẽ góp phần xây dựng môi trường chính trị - tổ chức liêm chính, minh bạch; nâng cao năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; củng cố niềm tin của Nhân dân; đồng thời, bảo đảm cho công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực được triển khai ngày càng quyết liệt, hiệu quả và bền vững hơn trong giai đoạn phát triển mới của đất nước ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bắc Văn (2023), “*Trên dưới đồng lòng*”, “*đọc ngang thông suốt*” hiện thực hóa nghị quyết của Đảng, Nhân Dân, <https://nhandan.vn/tren-duoi-dong-long-doc-ngang-thong-suot-hien-thuc-hoa-nghi-quet-cua-dang-post734104.html>
2. Hà Hữu Đức (2019), “*Trên nóng, dưới lạnh*” và biện pháp khắc phục, Nhân Dân cuối tuần, <https://nhandan.vn/tren-nong-duoi-lanh-va-bien-phap-khac-phuc-post381382.html>
3. Kim Anh (2025), *Thu hồi tài sản từ án kinh tế, tham nhũng được hơn 27.400 tỷ đồng trong năm 2025*, Báo Điện tử Tiếng nói Việt Nam, <https://vov.vn/phap-luat/thu-hoi-tai-san-tu-an-kinh-te-tham-nhung-duoc-hon-27400-ty-dong-trong-nam-2025-post1253263.vov>
4. Lê Anh (2021), “*Người đứng đầu phải chịu trách nhiệm khi có sai phạm*”, Báo Điện tử Tiếng nói Việt Nam, <https://vov.vn/xa-hoi/tin-24h/nguoi-dung-dau-phai-chiu-trach-nhiem-khi-co-sai-pham-904050.vov>
5. Nguyễn Phú Trọng (2019), *Quyết tâm ngăn chặn và đẩy lùi tham nhũng*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
6. Thái Sơn (2025), *Đã thụ lý điều tra 1.363 vụ án tham nhũng với 3.187 bị can*, Tuổi Trẻ Thủ đô, <https://tuoitrethudo.vn/da-thu-ly-dieu-tra-1363-vu-an-tham-nhung-voi-3187-bi-can-296491.html>
7. Thành Chung (2026), *Tổng Bí thư Tô Lâm: Phòng chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực tuyệt đối không làm kiểu phong trào*, Tuổi Trẻ online, <https://tuoitre.vn/tong-bi-thu-to-lam-phong-chong-tham-nhung-lang-phi-tieu-cuc-tuyet-doi-khong-lam-kieu-phong-trao-20260105122441113.htm>
8. Tô Lâm (2025), *Kiên trì - Quyết tâm - Đồng thuận - Toàn diện - Đột phá trong phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực*, Tạp chí Cộng sản, https://www.tapchicongsan.org.vn/media-story/-/asset_publisher/V8hhp4dK31Gf/content/kiem-tri-quiet-tam-dong-thuan-toan-dien-dot-pha
9. Trường Phong (2025), *Tổng Bí thư: Tham nhũng, lãng phí không chỉ có tội mà còn có lỗi rất lớn với Đảng, Nhà nước và Nhân dân*, Tiền Phong, <https://tienphong.vn/tong-bi-thu-tham-nhung-lang-phi-khong-chi-co-toi-ma-con-co-loi-rat-lon-voi-dang-nha-nuoc-va-nhan-dan-post1758305.tpo>
10. TTXVN (2025), *Phát biểu kết luận của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng*, Báo Điện tử Chính phủ, <https://baochinhphu.vn/phan-bieu-ket-luan-cua-tong-bi-thu-to-lam-tai-hoi-nghi-toan-quoc-tong-ket-cong-tac-phong-chong-tham-nhung-lang-phi-tieu-cuc-nhiem-ky-dai-hoi-xiii-cua-dang-102251211170504557.htm>